

Koordinering af social sikring

FOLKETINGET

HVAD ER SOCIALE SIKRINGSYDELSER?

Sociale sikringsydelser er ydelser, der ikke baseres på en vurdering af den enkelte borgers personlige behov, men tildeles efter lovbestemte kriterier, der gælder ens for alle. Dagpenge og efterløn er eksempler på sociale sikringsydelser. Kontanthjælp og SU betragtes derimod ikke som sociale sikringsydelser, men som sociale fordele og er derfor ikke omfattet af disse regler.

HVAD ER FORMÅLET MED REGLERNE?

Forordning 883/2004 fastsætter regler for, hvilket land der er forpligtet til at betale sociale sikringsydelser, når det drejer sig om EU-borgere, der bruger deres ret til fri bevægelighed til at bo og arbejde i andre EU-lande. Reglerne skal sikre, at ingen borgere snydes for ydelser, de har ret til, og omvendt at ingen borgere kan få udbetalt samme ydelse i to lande.

HVOR MANGE EU-BORGERE ER OMFATTET AF REGLERNE?

I 2015 boede 11,3 mio. EU-borgere i den arbejdsdygtige alder (20-64 år) i et andet EU-land end deres eget. 8,5 mio. af disse havde eller søgte job. Det er 3,7 pct. af EU's samlede befolkning. Der var 1,3 mio. EU-borgere, der boede og arbejdede i to forskellige EU-lande (grænsependlere). I 2014 var der 1,92 mio. udstationerede arbejdere i EU. Disse udstationerede er ikke omfattet af dette regelsæt, da de modtager sociale ydelser fra deres hjemland.

Nye regler for dagpenge på tværs af grænser

Kommissionen foreslår en revision af reglerne om koordinering af sociale sikringsydelser (forordning 883/2004). Forslaget skal bl.a. tage højde for nye domstolsafgørelser, modernisere reglerne og modvirke snyd. Kommissionen lægger med sit forslag op til følgende hovedelementer:

Optjeningskrav for dagpenge

En EU-borger skal have arbejdet mindst 3 mdr. i det land, hvor EU-borgeren søger arbejdsløshedsunderstøttelse, for at kunne medregne arbejdsperioder optjent i andre lande og dermed blive berettiget til støtte. I de 3 mdr. skal den arbejdsløse dækkes i det land, hvor personen senest har haft job. Hermed fjernes tvivl om, hvorvidt det danske optjeningskrav på 286 timers arbejde i DK i løbet af 3 mdr. er i strid med EU-retten.

Dagpenge med til jobsøgning i udlandet

Arbejdsløse skal have mulighed for at tage dagpenge med for at søge arbejde i udlandet i 6 mdr. I dag giver de danske regler kun ret til at tage dagpenge med til udlandet i 3 mdr. Hensigten er at øge mobiliteten.

Hvor er grænsependlere dækket?

Hvis grænsependlere mister job, får de i dag dagpenge i det land, hvor de bor. Mens pendlerne i

mange lande betaler sociale bidrag i det land, hvor de arbejder. (Sådan er det dog ikke i Danmark, hvor dagpenge er delvist skattefinansieret, delvist via A-kassekontingent). Kommissionen finder det uretfærdigt, og foreslår derfor at ændre det, så de to ting følges ad.

Ikke-økonomisk aktive borgere uden ret til sociale ydelser

Kommissionens foreslår, at det skrives ind i forordningen, at borgere uden en opholdstilladelse som arbejdstager, jobsøgende, studerende eller selvforsørgende, ikke har ret til sociale ydelser. Det har EU-Domstolen allerede fastslået, men med forslaget vil det stå direkte i lovtæksten.

Ingen indeksering af børnecheck

Et forslag om at indeksere børnechecken, så størrelsen på børnechecken ville svare til leveomkostningerne i det land, hvor barnet bort, faldt bort, da briterne stemte for at forlade EU. Kommissionen har ikke taget det med i denne revision, fordi:

- 1) EU-landene kan kun spare få penge på indeksering.
- 2) Det vil være bureaukratisk og svært at administrere indeksering af børnecheck.
- 3) Det er ifølge Kommissionen mest retfærdigt, at EU-borgere, der betaler samme skat som nationale borgere også modtager samme ydelser.

MOBILITETSPAKKEN

Dette forslag er en del af Kommissionens mobilitetspakke. Den anden del af pakken er et forslag fra marts om at revidere udstationeringsdirektivet. Udstationeringsdirektivet skal sikre samme løn for samme arbejde på samme arbejdssted. Det har mødt stort modstand i de central- og østeuropæiske lande, der er bekymrede for, om deres virksomheder mister konkurrencefordele. Revisionen af koordinering af sociale sikringsydelser skal vise disse lande, at deres borgere ikke diskrimineres (med lavere børnepengeydelser), idet Kommissionen vil fastholde princippet om samme ydelser for samme bidrag/skatter.